



Rozálske hody

Posledný prázdninový víkend sa už tradične niesol v duchu Rozálskych hodov.

Možno ste postrehli viacero zmien, ktoré boli s najväčšou lamačskou kultúrnou akciou roka spojené. Námestie bolo rozdelené na viacero častí, podľa typu sprievodných akcií. Dolná časť námestia patrila zábave a vystúpeniam, kde sa v rámci programu vystriedalo množstvo účinkujúcich medzi ktorými okrem známych umelcov patrili aj naši talentovaní Lamačania. Pozitívom bolo umiestnenie pódia s výhľadom pre celú šírku námestia, čím vzniklo viac miest na sedenie, a to aj na pevných stupienkoch, a veľkorysý priestor pre tanec a zábavu. Presunom stánkov s občerstvením na hornú časť námestia vznikol tzv. foodcourt, kde si na jednom mieste mohli návštevníci vychutnať dobroty, ktoré k dobrej zábave patria a podebatovať so známymi v priestore na sedenie. Témou bola i ochrana životného prostredia. Novinkou boli vratné poháre, ktoré boli distribuované do jednotlivých stánkov s nápojmi. Na námestí bolo tiež vytvorených päť staníc s kontajnermi na separovanie odpadu a edukatívnymi bannermi. Aktivity boli rozšírené i o priestor pred miestnym úradom, kde boli umiestnené tvorivé dielne pre deti a stánok s vegánskym jedlom. To všetko ponúkli tohtoročné Rozálske hody.

Pre návštevníkov bol počas troch dní pripravený bohatý kultúrny program, v ktorom si každá veková kategória mohla nájsť svojho obľúbeného interpreta. Slávnostného otvorenia hodov sa zúčastnili aj vzácní hostia z okolia, starosta Záhorkej Bystrice Jozef Krúpa, starosta



Atmosféra na hodoch

Dúbravky Martin Zaťovič a mestskí poslanci Zdenka Zaťovičová a Igor Polakovič, zástupkyňa starostu Petronela Klačanská ako aj poslankyňa Martina Ondrišová.

Po slávnostnom otvorení hodov vystúpili lamačské talenty – moderné gymnastky zo športového klubu Argo a karatisti z Goju Kai Karate medzi ktorými boli aj traja úspešní medailisti z MS v Karate. Piatkový večerný program pokračoval vystúpením legendárneho slovenského speváka Pavla Hammela, ktorého nestarnúce pesničky pobavili mladých, ale aj tých skoršie narodených. Počas prípravy hudobnej skupiny Komajota svojou energiou rozhýbali prítomných cvičiteľky zumbly.

Predposledným vystúpením večera bola hudobná skupina Komajota, ktorá pobavila lamačských divákov. Na záver prvého dňa hodov rozprúdilo náladu medzi prítomnými, tak ako to má dané v názve duo Be-Happy, ktoré roztančovalo publikum.

Hodová sobota sa začala športovo, keď starosta Lukáš Baňacký, spolu s prezidentom klubu FK Lamač Rastislavom Polákom slávnostne otvoril 2. ročník memoriálu Rudolfa Petráša, hráči prípravky kategória U10 (ročník 2010 a mladší). Turnaja sa zúčastnila aj manželka Ruda Petráša, Emília Petrášová, ktorá z rúk starostu prevzala kyticu a symbolicky dala súhlas so začiatkom turnaja.



Spolu 6 družstiev futbalových prípraviek bojovalo o titul a ani horúci deň nezabránil výbornej atmosfére a nezbudnutelným výkonom na ihrisku FK Lamač. Víťazstvo si napokon odnieslo družstvo NMŠK 1922 Bratislava, strieborné medaily domáci FK Lamač a bronz hráči ŠK Vrakuňa. Na 4. mieste skončili TJ Jarovce, za nimi FKM Devínska Nová Ves a na poslednom mieste hráči z CFK Pezinok Cajla. Najlepším hráčom turnaja sa stal bol Pavol Bolf z ŠK Vrakuňa, najlepším brankárom turnaja sa stal Kirill Senechkin z NMŠK 1922 a najlepšou strelkyňou turnaja bola Natália Vicianová z FK Lamač s 11 gólmi.



Hody slávnostne otvoril starosta Lamača Lukáš Baňacký.

desiatky rokov a svojimi nestarnúcimi hitmi rozospievala mladých i starších. Vyvrcholením sobotného večera bolo vystúpenie rockovej hudobnej

pozemkov do svojej správy, aby tak mohla v tejto národnej kultúrnej pamiatke, ktorej technický stav sa za posledné roky výrazne zhoršil vykonať potrebné technické opravy a zamedziť tak devastácii najvýznamnejšej architektonickej pamiatky Lamača.

Kaplnka sv. Rozálie bola postavená z vďaky za ukončenie veľkej morovej epidémie, ktorá vypukla v rokoch 1678-79 v Bratislave,



Karatisti Goju Kai Karate



Vystúpenie gymnastiek Argo

Hody v sobotu popoludní pokračovali vystúpením Divadla pod Hájom, ktoré vedie Eva Jíchová a jej malé „herečky“ podali naozaj výborné výkony. Na záver predviedli aj krátku ukážku stepu, ktorú

skupiny Metalinda, ktorá s prestávkami i zmenami v členskej základni hrá na Slovensku už úctyhodných 35 rokov. Pre fanúšikov legendárnej skupiny bolo počas koncertu pripravené prekvapenie v podobe krstu ich nového albumu „Moja hviezda žije“.

Na záver sobotného večera vystúpila hudobná skupina Starmánia. Ide o združenie, ktoré už 14 rokov baví ľudí najväčšími českými a slovenskými hitmi všetkých čias a ktorá vás ani na chvíľu nenechá sedieť na stoličkách.

V kaplnke sv. Rozálie sa v nedeľu o 10.30h konala slávnostná svätá omša, ktorú celebraval rímskokatolícky pomocný biskup a generálny vikár Bratislavskej arcidiecézy Mons. Jozef Haľko a koncelebroval gréckokatolícky protosynkel bratislavskej eparchie Vladimír Skyba. Vzácnych hostí ako aj prítomných Lamačanov privítal lamačský farár Vladimír Stahovec.

Po slávnostnej svätej omši starosta Lukáš Baňacký oznámil prítomným Lamačanom, že MČ BA-Lamač požiadala magistrát hlavného mesta SR Bratislavy o zverenie kaplnky a jej prísláhlých

počas ktorej zomrelo vyše 12000 ľudí. Bola postavená na kopčeku nad obcou radnicou mesta Prešporok v rokoch 1680-82 z verejnej zbierky medzi mešťanmi. Prešporskí mešťania na čele s vedením mesta konali každý rok, na deň sv. Rozálie, votívnu púť ku kaplnke.

V rámci 10. ročníka Medzinárodného festivalu katedrálnych organových koncertov organizovaných pod záštitou Bratislavského arcibiskupa Mons. Stanislava Zvolenského sa v nedeľu



Pavol Hammel

sa naučili počas letného tábora a rodičov tak milo prekvapili týmto vystúpením.

Na javisku ich vystriedala hudobná skupina Countryfied, ktorá potešila najmä milovníkov country piesní.

Do Lamača prišla aj slovenská popová speváčka Beata Dubasová, ktorá je známa svojimi hitmi Vráť mi tie hviezdy, Za dverami mojej izby, či Sme také, aké sme. Na domácej populárnej scéne sa drží už



Be Happy

popoludní v kostole sv. Margity konal koncert poľského organistu Waldemara Kravieca.



Popoludnie si deti mohli vychutnať aj Divadlo Na hojdačke, ktorého predstavenie Sofia Z Predmestia si mohli pozrieť v priestoroch kina Lamač.

Na ľudovú nôtu zahrala ľudová hudba Nebantuj, ktorú Lamačania veľmi dobre poznajú a ktorá poteší najmä tých skôr narodených.

Slovak Tango je skupina piatich mladých, študovaných hudobníkov, ktorí divákovi zahrali tie najkrajšie piesne



Emília Petrášová



Najlepšia strelkyňa turnaja

Návštevníci si počas hodov mohli zakúpiť reklamné predmety mestskej časti Bratislava – Lamač čím sa automaticky dostávali do žrebovania o darčekový kupón od sponzora Bory Mall.



Futbalisti FK Lamač

svojím internetovým hitom „Je nám teplo,“ či moderovaním šou Zem spieva, prišlo na záver hodov do Lamača, kde rozospievali a roztancovali lamačské námestie.

Na trhovisku na Malokarpatskom námestí boli počas soboty a nedele pripravené tvorivé, kreatívne dielničky pre detičky aj mamičky, kde počas rôznych činností zís-



Divadlo pod Hájom



Countryfied



Beáta Dubasová



Metalinda

z operiet G. Dusíka, ale aj známe hity slovenskej populárnej hudby z 30. – 50. rokov 20. storočia.

Populárne hudobné zoskupenie S Hudbou Vesmírnou, ktoré sa preslávilo

kavali vedomosti a zručnosti o materiáloch a technikách, s ktorými pracovali a rozvíjali si estetické cítenie, predstavivosť, fantáziu a v neposlednom rade trpezlivosť.



Atmosféra v hľadisku

Aj tento rok spestril Rozálske hody Lamačský Fotomaratón. Bol to už štvrtý ročník súťaže v amatérskom fotografovaní. Rodinné centrum Obláčik, Fotoklub pri miestnej Jednote dôchodcov Sloven-



Ludová hudba Nebantuj



Atmosféra počas hodov



Slávnostná sv. omša



Občerstvenie



S Hudbou Vesmírnou

ska a Miestny úrad Bratislava-Lamač pripravili súťaž pre tri generácie súťažiacich, aby počas troch dní zhotovovali fotografie na tri vypísané témy.

Asi najväčšou novinkou počas tohtoročných hodov boli vratné poháre, ktoré medzi návštevníkmi vyvolali pozitívne, ale aj negatívne reakcie. Išlo o odolné, hygienické a bezpečné poháre, ktoré boli k dispozícii v každom stánku za zálohu 2 €. Pri dopití nápoja a vrátení pohára do stánku bola záloha vrátená. V prípade, že ste mali záujem o ďalší nápoj, použitý pohár

bol zamenený za čistý. Vratné poháre sú ekologickou alternatívou jednorazových plastových a papierových pohárov. Hlavnou myšlienkou ich zavedenia bolo vyprodukovať čo najmenej odpadu.

Je pravdou, že tieto poháre o veľkosti 0,5 l asi neboli najlepším riešením pre nápoje typu víno a burčiak, čo nám potvrdili nie len samotní predajcovia, ale aj požívatelia tohto

zlatistého nektáru. Rovnako sme sa stretli s tým, že niektoré poháre tým, že boli nastohované a uložené v úložných boxoch zatuchli, čo sme vyriešili ako reklamáciu so samotným dodávateľom v prospech mestskej časti.

Atmosféru lamačských hodov každoročne sprevádzali kolotoče pre deti a stánky s výborným jedlom.



Hodová atmosféra





Každoročnou súčasťou lamačských hodov zvykne byť aj oceňovanie úspešných Lamačanov v rôznych oblastiach.

Osobnosťou Lamača sa pre rok 2019 stal Jozef Makúch.

Kto je Jozef Makúch

Absolvoval SVŠ v Nových Zámkoch, pokračoval v štúdiu na Národohospodárskej fakulte Vysokiej školy ekonomickej v Bratislave, študijnom odbore financie. Štúdium ukončil v roku 1976 a od roku 1978 pracoval na domácej katedre ako asistent a odborný asistent. Vedeckú aspirantúru ukončil v roku 1985. Za docenta bol vymenovaný v roku 1989. V rokoch 1991 až 1994 bol dekanom Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity. Od roku 1989 pôsobil v Štátnej banke československej. V novozaloženej Národnej banke Slovenska bol od 1. januára 1993 do 31. decembra 1996 členom Bankovej rady Národnej banky Slovenska. Členom Bankovej rady Národnej banky Slovenska bol opäť od 1. januára 2006 a bol ním až do svojho vymenovania za guvernéra Národnej banky Slovenska. Od 1. febru-

ára 2007 zastával funkciu výkonného riaditeľa. Prezident Slovenskej republiky ho vymenoval do funkcie guvernéra Národnej banky Slovenska na päť rokov od 12. januára 2010 a opäť bol vymenovaný na šesť rokov od 12. januára 2015.

„Ako obyvateľ Lamača ste dosiahli uznanie na poste guvernéra Národnej banky Slovenska. Vaša misia sa v tomto roku skončila, no vaše meno ostáva navždy späté s touto kľúčovou inštitúciou hospodárskeho i politického života našej vlasti. Som presvedčený, že vaše úspešné pôsobenie, konkrétne výsledky a reprezentácia Slovenskej republiky na medzinárodnej úrovni neostali bez povšimnutia ani u väčšiny obyvateľov našej mestskej časti,“ prihovril sa mu pri odovzdávaní ocenenia starosta Lamača Lukáš Baňacký.

Ďakovné listy odovzdal starosta Lamača Márii Vidošovičovej a Hugovi Hulínovi.

Mária Vidošovičová – obyvateľka Lamača je úžasným príkladom obetavosti a nezištnej pomoci, ktorú azda najviac dokazuje svojou dlhoročnou starostlivosťou o Kaplnku sv. Rozálie a pomocou pri organizovaní podujatí v jej priestoroch.

Hugo Hulín, mladý obyvateľ Lamača dosiahol významný úspech na tohtoročných majstrovstvách Európy v karate, kde vybojoval dve medaily a zároveň je krásnou vizitkou dlhoročného pôsobenia športového klubu a jeho členov a zakladateľov práve v Lamači. (Majstrovstvá Európy – 2. miesto – kata dorastenci jednotlivci, 2. miesto – družstvá dorastenci).



Zľava Hugo Hulín, Mária Vidošovičová a Jozef Makúch



Dotazník

Vaša spätná väzba je pre nás dôležitá. Budeme radi, ak si nájdete pár minút na vyplnenie nášho dotazníka. Odovzdať ho môžete v Klientskom centre MÚ na Malokarpatskom námestí 9. Pokiaľ uprednostňujete elektronickú verziu nájdete ju na www.lamac.sk.

1. Boli ste Vy alebo člen Vašej rodiny účastní na posledných Rozálskych hodoch, ktoré sa konali od 30.8. do 1.9.2019?

- a) áno, ja osobne som bol účastný v dňoch
- b) áno, člen/-ovia mojej rodiny bol/-i účastný/-í v dňoch
- c) nie

2. Ktoré aktivity vás pritiahli na Rozálske hody?

- a) Čas strávený s rodinou/priateľmi/známymi ľuďmi
- b) Dobré jedlo a pitie
- c) Celkový bohatý a rôznorodý program (prípadne uveďte aj konkrétne

- d) Slávnostná omša
- e) Hudobný program (prípadne uveďte aj konkrétneho interpreta
- g) Detský program
- h) Kolotoče
- i) nemám nič konkrétne
- j) iné:

3. Aký je váš postoj k separovaniu odpadu na podujatiach a k používaniu vratných pohárov?

- a) Oceňujem takýto prístup
- b) Obťažuje ma a nesúhlasím s ním
- c) Beriem to ako nevyhnutnosť

4. Ako ste boli spokojní s jednotlivými oblasťami organizácie hodov?

- a) Usporiadanie námestia - spokojný nespokojný námet na zlepšenie:
- b) Čistota - spokojný nespokojný námet na zlepšenie:
- c) Program - spokojný nespokojný námet na zlepšenie:

- d) Bezpečnosť - spokojný nespokojný námet na zlepšenie:
- e) Občerstvenie - spokojný nespokojný námet na zlepšenie:
- d) Detský program - spokojný nespokojný námet na zlepšenie:
- e) Celková atmosféra - spokojný nespokojný námet na zlepšenie:

5. Pohlavie:

- a) žena
- b) muž

6. Vek:

- a) do 18 rokov
- b) 19 – 29 rokov
- c) 30 – 39 rokov
- d) 40 – 49 rokov
- e) 50 – 59 rokov
- f) 60 a viac rokov



Na Rázsochách sa začalo s búracími prácami

UDALOSTI

V májovom čísle časopisu Lamačan sme informovali, že s búracími prácami na Rázsochách sa má začať najneskôr koncom júna. Zmluva na búracie práce bola podpísaná so spoločnosťou Metrostav priamo v areáli nemocnice Rázsochy ešte koncom apríla 2019. Táto spoločnosť predložila najlepšiu ponuku na búracie práce, a to so 100-percentnou recykláciou použitých materiálov. Skončil sa jún, aj júl, búracie práce sa však podľa slov premiéra Petra Pellegriniho nezačali.

Stalo sa to nakoniec až 13. 8. 2019, keď ich osobne odštartovali premiér vlády SR Peter Pellegrini, ministerka zdravotníctva Andrea Kalavská a starosta našej mestskej časti BA-Lamač Lukáš Baňacký. Proces búracích prác na skelete nemocnice na Rázsochách v Lamači by mal trvať 9 mesiacov.

Univerzitná nemocnica má byť podľa rezortu zdravotníctva centrom excelentnosti, bude poskytovať komplexné služby v liečebno-preventívnej starostlivosti. Odhadovaný náklad na novú nemocnicu je v koncepcii schválenej vládou SR stanovený na 263 miliónov eur. V tejto sume sú zahrnuté búracie práce či projektová príprava – ako medicínálne plánovanie, architektúra a projekcie.

„Opäť sme bližšie k tomu, že Bratislava bude mať po mnohých rokoch univerzitnú nemocnicu, ktorú si pacienti a zdravotnícky personál zaslúžia. Koncové zdravotnícke zariadenie nielen pre obyvateľov hlavného



mesta, ale pre pacientov z celého Slovenska poskytnie adekvátne podmienky na liečbu a lekárom, sestram a iným zdravotníckym pracovníkom dôstojné podmienky na prácu,“ uviedla ministerka Kalavská s tým, že súčasťou komplexu budú aj kvalitné podmienky na vedu, výskum a vzdelávanie.

Aj podľa premiéra je trinásty august výrazným míľnikom na ceste k novej nemocnici. „Začína sa symbolicky odstraňovať 30 rokov neschopnosti poradiť si s týmto komplexom. Som hrdý, že sme dnes vykročili ku konkrétnemu hmatateľnému cieľu – novej modernej špičkovej univerzitnej nemocnici, ktorú hlavné mesto nesmierne potrebuje,“ doplnil predseda vlády P. Pellegrini, ktorý sám osobne začal búracie práce skeletu Rázsochy.

Starosta mestskej časti Bratislava-Lamač Lukáš Baňacký nadviazal na tlačovú besedu na Rázsochách z polovice mája tohto roku, keď deklaroval maximálnu podporu MČ BA-Lamač, ako príslušného samosprávneho orgánu na projekte novej špičkovej fakultnej nemocnice. „Naša mestská časť



sa bude usilovať byť maximálne kooperatívna a pre túto spoluprácu sa budeme snažiť získať aj ďalšie inštitúcie. Deklarujem túto skutočnosť ako starosta mestskej časti, príslušného samosprávneho orgánu, kde sa projekt novej fakultnej nemocnice bude realizovať,“ povedal L. Baňacký.

kl

Podpis Memoranda medzi MČ a spoločnosťou Marianum

Starosta Mestskej časti BA-Lamač Lukáš Baňacký a Radoslav Vavruš, riaditeľ spoločnosti Marianum, podpísali 15. 8. 2019 memorandum o spolupráci, na základe ktorého by sa mal vytvoriť priestor pre aktívne zapojenie našej mestskej časti do riešenia problémov dopravného vjazdu, parkovania pri cintoríne, ale aj bezpečnosti a rozšírenia kapacity lamačského cintorína.

„Verím, že toto memorandum je začiatkom úspešnej spolupráce s organizáciou Marianum a že sa nám spoločnými silami podarí pre obyvateľov Lamača, ktorí majú svojich blízkych na cintoríne v Lamači, urobiť čo najlepšie kroky pre zlepšenie dopravnej situácie v jeho okolí,“ povedal starosta L. Baňacký.

kl





Na magistráte je dnes mnoho šikovných ľudí s vášňou pre Bratislavu



Mestský poslanec Igor Polakovič nám začiatkom roka prezradil svoje poslanske zábery a priority, ktorým sa chce venovať. Opýtali sme sa ho preto, ako sa ich darí plniť a ako hodnotí spoluprácu medzi Lamačom a mestom Bratislava.

K vašim poslanským prioritám patrí aj zlepšovanie dopravy. Čo sa v tejto oblasti podarilo od začiatku roka zrealizovať?

Zmeny v doprave sú beh na dlhú trať. Aj tie drobnejšie, ako úprava dopravného značenia, či zmena riadenia dopravnej signalizácie na križovatke, trvajú neuveriteľne dlho. Vyjadruje sa k nim mestská časť, mesto a dopravný inšpektorát. Nie vždy sa zhodnú. Príkladom je zmena riadenia svetelnej signalizácie na Vrančovičovej ulici, kde v súčasnosti chodci čakajú extrémne dlho na priechodoch. Tie boli celkovo navrhnuté veľmi nešťastne, z jedného sa stali dva. Podobne, aj spolu so starostom, presadzujeme zmenu organizácie dopravy na križovatke na Lamačskej tak, aby do vnútorných častí Lamača púšťala menej áut. Drobne úpravy nastali v auguste, ale zďaleka to ešte nie je to, čo sme chceli.

Práve téma bezpečnosti a upokojenia dopravy sú prioritou dopravnej komisie miestneho zastupiteľstva, ktorej som členom. Ranný a poobedný tranzit cez

ulice Pod Zečákom, Segnáre, Pod násypom, či Lediny je pre obyvateľov už neúnosný. Tu sa, žiaľ, stalo, že komisia a starosta majú trochu iný pohľad na riešenie. My, v komisii, by sme čo najviac chceli zapojiť samotných obyvateľov. Tak, aby si aj oni prešli všetkými možnosťami a výsledok bol čo najväčším konsenzom.

Intenzívne s mestom komunikujeme aj o vybudovaní bezpečného priechodu na ulici Podháj pri základnej škole. V poslednom období tam zrazili autá niekoľko detí, a tak toto miesto treba konečne riešiť. Vďaka šikovným členom v komisii sme pre mesto vypracovali návrh bezpečného priechodu.

Ako každý rok, aj toto leto bol problém s parkovaním a prejazdnosťou v okolí kúpaliska. S DPB sme sa v polovici júla dohodli na zriadení zastávky priamo pred kúpaliskom, čo, dúfam, aj motivovalo viacerých namiesto auta použiť MHD. (Informovali sme o tom v poslednom čísle časopisu Lamačan, 7-8, 2019.) Celkové riešenie ulice Pod násypom a divokého parkovania počas leta je však ešte výzva do budúceho roka. Chceme, aby sa stala bezpečnejšia aj pre cyklistov jazdiacich na Železnú studničku, či cez Líščie údolie do mesta. Aj samotní obyvatelia tu navrhujú zníženie rýchlosti na 30 km/h.

Medzi obyvateľmi, hlavne šoférmi, rezonuje téma parkovacej politiky. Ako podľa vás ovplyvní život v Lamači a kedy najskôr?

Volajme ju skôr „dopravná politika“, lebo v nej nejde iba o to, kto, kde a kedy zaparkuje, ale o systémovú zmenu v tom, ako sa po meste prepravujeme. Napríklad pre zatraktívnenie MHD nepotrebujeme iba nové autobusy, ale hlavne priestor na autobusové pruhy, vďaka ktorým budú rýchlejšie.

Aj keď prvé zóny v niektorých častiach Petržalky vzniknú už v tomto roku, naša MČ sa stane súčasťou systému najskôr v roku 2021. V Lamači systém zvýhodní rezidentov v nočnom parkovaní, a buď motivuje ľudí bez trvalého pobytu sa naň registrovať a prispievať tak z daní

do pokladnice mesta a našej mestskej časti, alebo budú musieť auto parkovať na menej vyťažených miestach. Zefektívni sa odťahovanie vrakov a niektorí možno prehodnotia, či potrebujú v rodine toľko áut. Tvorí sa Fond mobility a už tento rok bude objednaných 85 nových autobusov.

Ako hodnotíte celkovú spoluprácu medzi našou mestskou časťou a presadzovaním jej záujmov v meste po 10 mesiacoch vašej pôsobnosti? V čom vidíte ešte rezervy spolupráce?

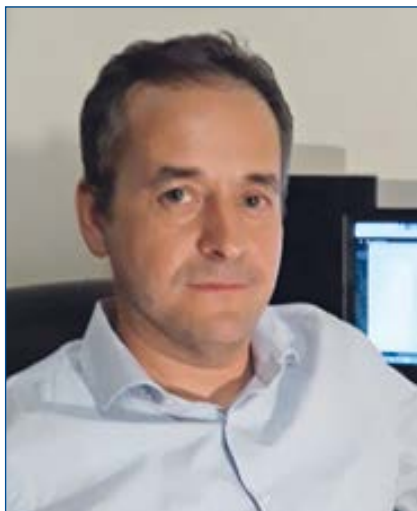
Posledné roky sme počúvali o konfliktoch medzi bývalým primátorom, poslancami a mestskými časťami. To sa teraz úplne vytratilo. Matúš Vallo často hovorí, že je primátorom Bratislavy a tú tvoria mestské časti. Čo je dôležité pre Lamač, Dúbravku, či Vrakuňu, je dôležité aj pre mesto a naopak. Tak magistrát, ako aj náš miestny úrad prešiel reorganizáciou. Mňa teší, že v meste je dnes mnoho nových šikovných ľudí, s vášňou pre Bratislavu. Rezervy, či skôr prebytky, však vidím v byrokracii, niektoré procesy trvajú jednoducho prídlho.

Dokumentujú to aj konkrétne výsledky v Lamači?

Dokončila sa výmena povrchu v spodnej časti ulice Podháj. V júni sa nám ako jednej z mála mestských častí podarilo promptne získať z mesta dotáciu 40 000 € na rekonštrukciu telocvične v ZŠ. Veľká vďaka patrí vicestarostke Petronele Klačanskej, ktorá projekt v spolupráci s pracovníkmi úradu pripravila. Vďaka finančnej podpore hl. mesta sa rozbieha komunitné plánovanie priestoru vo vnútrobloku medzi ulicami Bakošova a Na barine. Ďalšie financie sú vyhradené na detské ihriská a riešime tiež výmenu svietidiel na chodníkových lampách.

Tých prvých 10 mesiacov pre mňa bolo o neustálom naháňaní, urgovaní, stretávaní sa... Je nespočetne veľa vecí, ktoré aj bežní Lamačania potrebujú riešiť na magistráte, a tak sa im s tým snažím čo najviac pomôcť.

Katarína Lepiešová



V uplynulých dňoch začal na lamačskom miestnom úrade svoju činnosť nový organizačný útvar – Centrum služieb GIS, ktorého úlohou je sprostredkovať moderné prostriedky komunikácie medzi samosprávou a jej obyvateľmi.

Vymieňa papierové formuláre za smartfóny a tablety, čím reaguje na rastúcu informatizáciu celej spoločnosti a uspokojuje dopyt po týchto službách. Geografický informačný systém (GIS) vizualizuje textové a číselné dáta a informácie ich vyjadrením na mape, čím je pre samosprávu, ale aj obyvateľov nápomocný pre pochopenie vzťahov a súvislostí v území. Umožňuje obyvateľom reagovať na udalosti a intuitívne ich mapovať prostredníctvom zdieľania máp na vlastných počítačových zariadeniach. Na prvý pohľad možno zložitá téma, v skutočnosti však overený prostriedok umožňujúci rýchlu a efektívnu komunikáciu medzi mestskou časťou a jej obyvateľmi. Bližšie sme sa o celej téme porozprávali s odborníkom mestskej časti z Centra služieb GIS Radosławom Bródzkiom.

Pokúste sa dvoma, troma vetami vysvetliť, čo si máme predstaviť, keď počujeme alebo čítame o systéme GIS?

GIS vie pracovať s priestorovou informáciou. Tam, kde sa predtým používali analógové mapy, nastupujú geografické informačné systémy. Digitálne dáta sa na rozdiel od papierových podkladov rýchlo a ľahko aktualizujú.

Čo je najdôležitejšie na GIS riešení?

Jednoznačne údajová základňa. Kvalita priestorových informácií ovplyvňuje celý systém. Okrem toho, že údaje v databázach slúžia predovšetkým našej mestskej časti a jej ľuďom, takéto údaje sa dajú následne poskytovať aj iným subjektom, v našom prípade napríklad hlavnému mestu. Dátový model bude zahŕňať všetky oblasti, ktoré mestská časť spravuje a kde má význam pracovať s geografickou informáciou. V prípade dopravy je to napríklad mapa vyhradených parkovacích miest, mapa cyklociest, aktuálnych obchádzok či uzávierok ciest. Veľkú využiteľnosť má GIS aj v oblasti životného prostredia – umožňuje mapovanie skládok, rozmiestnenia zberných dvorov s kontajnermi na triedený odpad, dokáže vytvoriť a zobrazíť hlukovú mapu či v súvislosti s globálnou zmenou klímy aj teplotnú mapu. V územnom plánovaní vie zase prezentovať územné plány zón, navigovať stavebníkov v oblasti regulácii výstavby v súlade s územnými plánmi. Z ďalších oblastí, kde sa dá využiť, spomeniem len školstvo, zdravotníctvo a sociálne veci.

Akou cestou sa pri obstarávaní GIS-u vydal Lamač?

Väčšina samospráv využíva GIS pripravovaný na kľúč za pomerne značné náklady, ale takéto riešenie je málo flexibilné a každá zmena alebo aktualizácia

si vyžaduje opätovne ďalšie investície. Naša mestská časť sa pustila do budovania vlastného dátového systému, čo je ťažšia cesta, kladúca väčšie nároky na odbornosť ľudí, ktorí ho naplňujú dátami. Úplne jednoducho povedané kúpili sme si namiesto mrazenej ryby z obchodu udicu, ktorou si nachytáme čerstvé ryby s platným rybárskym lístkom, samozrejme. Skutočná sila informačných systémov sa skrýva v nástrojoch umožňujúcich vytváranie nových dát, analýz a modelovania rôznych situácií.



Aké výhody prináša systém pre občana?

Jednoduché prezentovanie informácií cez mapovú aplikáciu. Mapy môžu zdieľať na vlastných smartfónoch a tabletoch a časom v nich budú pribúdať mnohé témy, na ktoré budú môcť aktívne reagovať a participovať na ich vytváraní. Systém umožňuje intuitívne mapovať udalosti v mestskej časti, napríklad nahlásenie výtlkov, čiernych skládok, autovrakov, neudržiavanú zeleň, poškodené hracie prvky na detských ihriskách a podobne. Tu je potrebné zdôrazniť, že všetky tieto funkcionality budú zavádzané postupne a nebudú k dispozícii okamžite. Je pred nami dlhá, ale nesmierne zaujímavá cesta. Hlavnou úlohou celého systému je teda predovšetkým priblížiť samosprávu a výkon jej úloh bližšie k občanovi. Umožniť ľuďom, aby sa podieľali na tvorbe politik mestskej časti a stali sa tak jej ozajstnými partnermi, ktorých hlas nezostáva nepovšimnutý.

Zmena v organizácii dopravy

Od 29. 8. 2019 platí zmena organizácie dopravy na križovatke Ulice J. Alexyho s vjazdom na diaľnicu D2 pri Železničnej stanici Lamač. V rámci tejto úpravy, ktorá bola zavedená v testovacom režime na tri mesiace s následným vyhodnotením jej prínosu, DOCHÁDZA K ZMENE PREDNOSTI V JAZDE, keď vozidlá prichádzajúce z Lamača dávajú prednosť vozidlám prichádza-

júcim z Dúbravky z Ulice J. Alexyho. Dôvodom tejto zmeny bolo, že malé množstvo vozidiel smerujúcich z Ulice Janka Alexyho k ŽST Lamač v rámci dávania prednosti v jazde blokovalo výjazd na D2 od Dúbravky, čím dochádzalo k vytváraniu dlhých kolón a nevyužívaniu pripájacieho jazdného pruhu v stúpaní vjazdu na diaľnicu v smere do centra mesta.





Plánovanie vnútrobloku

SAMOSPRÁVA

sa začína susedskou prechádzkou

Spoločný priestor medzi domami na uliciach Na barine a Bakošova chcú miestni obyvatelia spraviť lepším a krajším miestom.

Ak tento priestor poznáte, využívate, alebo by ste ho v budúcnosti chceli využívať, môžete sa pridať k plánovaniu jeho budúcej premeny. Prvé stretnutie sa uskutoční v stredu 18. septembra 2019 a bude mať formu spoločnej plánovacej prechádzky. Začiatok bude o 17:00 hod. pri vstupe do športovej haly.

Počas prechádzky lokalitou sa bude diskutovať o histórii aj súčasnom stave lokality. Účastníci sa budú môcť vyjadriť k tomu, čo vnímajú ako problematické a v čom naopak spočíva podľa nich potenciál tohto priestoru. V priebehu jesene budú nasledovať aj ďalšie aktivity a stretnutia, na ktorých sa o svoj názor

budú môcť podeliť rôzne skupiny miestnych obyvateľov.

Postupne sa uskutočnia aj ďalšie verejné stretnutia a pravidelne sa bude stretávať aj pracovná skupina zložená z miestnych obyvateľov, prevádzkovateľov okolitých podnikov a služieb, zástupcov samosprávy a odborníkov v oblasti mestského rozvoja. Všetky názory a potreby obyvateľov budú následne odborne vyhodnotené a spracované. Výsledky participatívneho plánovania sa stanú súčasťou podkladov pre vznik architektonického návrhu budúcej podoby priestoru.

Aktivity sa budú diať s podporou mesta a v spolupráci s mestskou časťou. Úvodnú fázu premeny lokality, tzv. participatívne plánovanie (plánovanie v spolupráci s miestnymi obyvateľmi) podporilo mesto Bratislava z rozpočtu priorit

mestských poslancov. Mestská časť Bratislava-Lamač túto aktivitu podporí v oblasti propagácie a praktického zabezpečenia aktivít. Zástupcovia samosprávy sa tiež budú zúčastňovať na stretnutiach k preмене vnútrobloku.

Konkrétny návrh premeny vnútrobloku vznikne až na základe potrieb a nápadov miestnych obyvateľov, ktoré sa budú zisťovať v najbližších týždňoch. Nenechajte si preto ujsť verejné stretnutia, na ktorých máte aj vy možnosť formovať budúcu podobu tohto miesta. O jednotlivých krokoch budú organizátori aj MČ informovať prostredníctvom rozhlasu, plagátmi, letákmi aj e-mailom. Ak máte záujem byť informovaný priamo cez e-mail, kontaktujte vicestarostku Petronelu Klačanskú na vicestarostka@lamac.sk.

Dominika Belanská

Obláčik porazil prázdninový útlm čítaním

Do celoslovenskej akcie „Prečítané leto“ sa po prvý raz tento rok zapojilo aj Rodinné centrum Obláčik. Organizátori si pripravili deväť letných tém na celé prázdniny – každý týždeň tak deti čítali o niečom inom. Súčasťou boli aj tipy na hry či iné aktivity, ktoré sa snažili zaujať detskú pozornosť. To bolo totiž často to najväčšie umenie, keďže počas horúcich popoludní škôlkarov a školá-

S takýmto arzenálom potom poľahky zabojovali proti prázdninovému útlmu, nakoľko je vedecky dokázané, že deti počas júla a augusta strácajú časť jazykových zručností. Učitelia dokonca so smiechom vravievajú, že v septembri sa im do škôl a škôlok vracajú prázdne hlávky.

Prázdninový útlm totiž súvisí s tým, že cez leto deti strávia rytmus, ktorý školský rok má, a to bez ohľadu na to, či sú v škole alebo v škôlke. Stratia zodpovednosť, nad ktorou bdejú prevažne rodičia. Takúto zodpovednosť však Obláčik nechcel mať na svedomí, preto sa členky vzchopili a zorganizovali štyri prečítané popoludnia. Z ponúknutých tém si po uvážení vybrali knižky o bábätkách, doprave, počasí a spánku. „Texty sme animovali zvieratkami či rekvizitami, deti sme tak priamo vtiahli do príbehov. Následne sme dali priestor aj ich šikovným rúčkam, boli aj hry a tvorivé dielne. Prvý ročník podujatia Prečítané leto nepochybne zaujal lamačské deti. Veríme, že bude mať pokračovanie,“ zhodnotila prázdninovú akciu aktívna členka rodinného centra Obláčik Zuzana Brnoliaková.

MARÍNA GORGHETTO

FOTO: ARCHÍV RC OBLÁČIK



kov lákala viac záhrada, voda či hračky. Členky a dobrovoľníčky lamačského rodinného centra pripravili aj zásobu domácich koláčov, keksíkov a kvalitnej malinovy, ktorá sa čapovala vo veľkom.

Deň otvorených dverí v Obláčiku

■ Piatok, 27. septembra 2019

17.00 - 17.30 h - Hravá Hejneho matematika s Anetkou, vďaka ktorej čísla už nebudú viac strašiakom.

17.30 - 18.00 h - Zdravé nôžky bez prekážky s Ľudkou. Postarajú sa o správny vývin detských chodidiel.

18.00 - 19.00 h - Predpôrodná príprava s Ľudkou a Evkou odhalí všetko, čo potrebujete vedieť pred príchodom bábätka.

■ Sobota, 28. septembra 2019

9.30 - 10.00 h - Folklorik na ľudovú nôtú s Mirkou. Hoja Ďuňďa hoja - maličká sa tu zamilujú do ľudoviek.

10.00 - 10.30 h - Baby fun so Silviou - zábavná hodina plná pohybu s prvkami angličtiny.

10.30 - 11.30 h - Voľná herňa a záhrada. Plno hračiek, odrážadiel, knižiek aj trampolína.

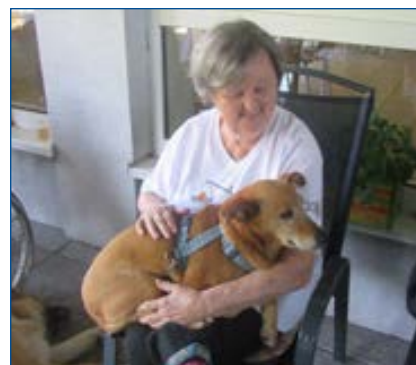
Rodinné centrum Obláčik nabieha na svoj poprázdninový režim od 1. októbra. Aktuálny program hľadajte na webe www.oblacik.sk či na facebookovej stránke.



Letné aktivity v Domove seniorov

Teplé počasie a dovolenky prinášajú nielen čas oddychu, ale aj nové stretnutia. Toto leto sú to pre našich seniorov psíky z útulku Slobody zvierat. Pravidelne, raz za týždeň privedú opatrovatelia zo Slobody zvierat trochu, štyroch psíkov, s ktorými naši seniori v penzióne v Lamači trávajú predpokladne. Každému vyhovuje niečo iné – niektorí uprednostňujú spoločné prechádzky,

iní sa nevedia dočkať hladkania. Nadšenie, pohodu a spokojnosť cítia zakaždým nielen naši seniori, ale aj psíky. Podľa slov opatrovateľov zo Slobody zvierat sa psíkom u nás páči a zakaždým sa k nim radi vracajú. Obyvatelia penziónu sú Slobode zvierat nesmierne vďační a na takéto nádherné stretnutia sa stále tešia. **Dana Kurillová**



Spolok vyslúžilých vojakov na Sahare

Na území Vojenského obvodu Záhorie sa v polovici augusta konala najvýznamnejšia military udalosť roku - SAHARA 2019. Spolok vyslúžilých vojakov z Lamača zorganizoval zájazd na toto podujatie nie len pre svojich členov, ale aj obyvateľov Lamača, ktorí sú milovníci vojenskej histórie a vojenskej techniky z minulého storočia.

Návštevníci si tam mohli pozrieť prehliadku dobových vojenských táborov, statické ukážky vojenskej historickej techniky, ukážky činnosti hasičského a záchranného zboru, Vojenského technického a skúšobného ústavu, či bojové ukážky v réžii vojenských historických klubov. Nechýbala ani rekonštrukcia bojov druhej svetovej vojny – SNP.



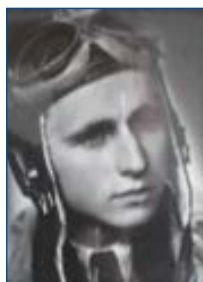
Vítanie prváčikov

Začiatok školského roka je pre všetkých školáčikov vždy dôležitý, ale pre prvákov dvojnásobne. V základnej škole na Malokarpatskom námestí v Lamači ich bude presne 66 a v ich prvý deň ich spolu s pani učiteľkami, riaditeľkou ZŠ Alenou Petákovou privítal aj starosta Mestskej časti BA-Lamač. Určite si svoj prvý slávnostný deň v škole budú dlho pamätať. **kl**



Spomienka

... A DUŠOU VZLIETNEM EŠTE VÝŠ,
NAD SLNKA ZLATÉ PERUTE,
HOC ŽIVOT KLADIEM TU POD KRÍŽ,
MÁM SRDCE LÁSKOU PRIKRYTÉ.



Dňa 25. júna 2019 uplynulo 66 rokov, keď skúsený pilot npor. Richard Fratrič, rodák z Lamača, tragicky zahynul pri výkone leteckej služby na prúdovom lietadle Mig 15.

10. 9. 2019 by sa dožil 94 rokov.

Pri príležitosti tragickej udalosti a narodenín rodina z Lamača navštívila tragické miesto udalosti v južných Čechách – osada Onen Svět, okr. Milevsko, kde si uctila jeho pamiatku položením spomienkového venca.

Synovec Richard

Oprava

V poslednom čísle časopisu Lamačan 7-8/2019 sme na 3. strane v článku Potenciál priestoru medzi ulicami Bakošova a Na barine mylne uviedli, že projekt zapojenia obyvateľov do novej budúcej podoby vnútrobloku sa bude realizovať vďaka finančnej podpore mestského poslanca Igora Polakoviča. Po dohode s I. Polakovičom chceme upresniť, že spomínané financie poskytlo hlavné mesto z balíka priorit mestských poslancov.

Legenda o lamačskej sv. Rozálii

Keď Pánbu dopuscil na ľudí veľký mor za ich hrách a neprávosti, utekali ľudia pred túto strašnú nemoc z Bratislavy do lamačských hor, kde sa modlili k Pánu Bohu, ale najviac k svätej Lozáríi za odvrátení moru. Pánbu ich porád nescel vyslyšať, ale jedna velice nábožná žena bola skovaná v jamje pod Lozárku a porád sa len modlila k svätej Lozáríi, až sa jí zjavila. Teho dňa mor prestal. Za vyslyšani prozby a za odvrátení moru postavili Bratislavčané na tém misce kostel svatej Lozáríe.

Poveš o založení Lamača

Keď Turci došli k Bratislavje, byl na misce Lamača len jeden majír. Na celém

gazdovstve bývala len bohatá vdova se svoju krásnu céru a s bíreší. Nažívali si v pokoji. Tedy sa blížili ke gazdovstvu Turci-pohani. Len čo sa obyvatelé majíra skovali, už sa Turci ciskli do brány. Volali: „Vydajte nám vašu krásnu céru“ a všelijak dzířča vábili, aby s nima odešla. Ale keď z dvora nigdo nevyhádzal, Turci sa vevalili doňútra a mater s céru našli. Céru hycili a privázali na koňský ocas. Dzířča od strachu umrelo. Mater velice naríkala a to kapitána pohlo. Rozkázal svojim, aby prošli a on zostal na majíri aj ze šeckým bohactvím. Stal sa krestanem a oženil sa s vdovú. Keď sa im narodzil hlapeček, dali mu turecké méno Lamač. A proto aj

dzedzina postavená na temto misce sa menuje Lamač.

Pustý kostelíček

Lamač pred Turkem nebyl postavený na temto misce, ale na Polánkách byl jeden majír, okolo kerého byly postavené domy s kostelíčkem. Keď byla vojna s Turkem, došli Turci až k tejto dzedzince, pobrali úrodu a dobytek, hlapú, ženy a dzířky odvídli, starých pobili a dzedzinku podpáli. Zostaly s ní len zbúrané sceny kostelíčka. Dnes tam nejsú už ani tý, ale to místo sa podnes volá Pustý kostelíček.

(Prepis Pamätnej knihy)

Křížovka na chvíle pohody

Lekár hovorí pacientke: – Nie je vám nič vážne. Potrebujete čerstvý vzduch a teplo sa obliekajte. Po príchode hovorí manželovi: – Som vážne chorá, bezpodmienečne potrebujem tajnička .						&	značka pracieho prášku	charakter	Pomôcky: Resa, hara, VT, Kut	Day Save Code	dobře (hovor.)	poplatok za používanie ciest	&	okul	osožný zdraviu
						opica			budova značka sedačiek				izraelský spisovateľ		
						1 lúmen (zn.)							Kladno (E'CV) India (MOL)		
Autor: SANA	polná výstroj (skr.)	raketová základňa (skr.)	Eduarda (domác.)	korisť zlođeja	poľovník citoslovce povzdychu				živá bytosť Katarína (maďar.)						
náhla zmena						znížený tón A alegória (kníž.)		lodný hák brucho (japon.)							
2						citoslovce erdzania kořa tamtá			patriaca Elovi	abvolt (zn.) vodný tok					
Pomôcky: Oz, DSA, balotáž	prikryvka	kilopond (zn.) cicavec s chobotom			osobn záměno Noemov koráb		3 obídvom								
nemecká umelecká agentúra				český súhlas íránske mesto			kyprilo zem pluhom				súhlas úžas (bás.)				
L (fonet.)			znak násobenía podrad. spojka				tajné hlasovanie solmizačná slabika								
4					nemocničné oddelenie			žen. meno (28. 12.)							
meno Pariškovej					konzumujem			kosením ziskaj							

Lamačan magazín Mestskej časti Bratislava-Lamač

Adresa redakcie: MÚ Lamač, Malokarpatské nám. 9, 841 03 Bratislava, tel.: 64 78 00 65. **Redakčná rada:** Slavomíra Šubrtová (predsedníčka redakčnej rady), Stanislav Babic, Pavol Čech, Marína Gorghetto, Matúš Harmaňoš, Petronela Klačanská, Radoslav Olekšák, Veronika Hagovská, Martina Ondrišová. **Zodpovedná redaktorka:** Katarína Lepiešová **Plošnú a riadkovú inzerciu preberá:** Mária Šimončíčová, simonicova@lamac.sk, **vydáva:** Mestská časť Bratislava-Lamač, Malokarpatské nám. 9, 841 03 Bratislava, IČO 00 603 414, ISSN 1338-8959, **sadzba:** maclix s.r.o., **tlač:** Mire s.r.o. **náklad:** 4 000 ks, do tlače zadané: 13. 9. 2019, uzávierky č. 9/2019, redakčná 5. 9. 2019 a inzertná 30. 8. 2019, registračné č. EV 3654/09. Redakcia si vyhradzuje právo na neuverejnenie dodaných príspevkov, resp. ich skrátenie, opravu jazykových, gramatických a štylistických chýb. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam. **NEPREDAJNÉ**

Program JDS BA – Lamač

■ **18. 9. 2019, 14.00 h** – informácie o výstavách v Múzeu moderného umenia Danubiana - Mgr. A. Krúpová

■ **25. 9. 2019, 15.00 h** – téma: „Zážitky z letných dovoleníek“ - stretnutie členov v Spoločenskom centre na Malokarpatskom nám.

Výbor MO JDS Lamač žiada svojich členov, ktorí si ešte nevyrovnali členský príspevok na rok 2019, aby tak urobili čo možno najskôr. Privítame aj nových členov v našich radoch.

Výbor MO JDS BA-Lamač

Lamačské kvízy sú po letnej prestávke späť! Príďte si zasúťažiť, zabaviť sa a spoznať nových ľudí na 4. lamačský kvíz. Ďalšie informácie aj vo facebookovej skupine «Lamačania» alebo na lamacskeaktivity@gmail.com

■ **24. 9. 2019 o 19.30 hod. do Espresso Haas**, Na barine 2/A, nefajčiarska miestnosť. Vstup je voľný.

MČ BA-Lamač pozýva

■ **3. 10. 2019** o 18.30 h – Lamačská beseda – diskusný priestor so zaujímavým hosťom – zasadačka kina Lamač

■ **6. 10. 2019** o 11.00 h – Divadielko pre deti - kino Lamač

■ **12. - 13. 10.2019** – Bitka pri Lamači – lúka pred Krematóriom

Program kina

■ **22. 9., 15.30 h, PSIE VELIČENSTVO**

Príbeh strapatého psa, ktorý vďaka svojej milej povahe si získava srdcia i na kráľovskom dvore., Bel. 85 minút

■ **22. 9., 18.00 h, BÚRLIVÉ VÝŠINY**

Ďalšia adaptácia slávneho románu Emily Bronteovej, V.B. 129 minút

■ **29. 9., 18.00 h, KTO JE ĎALŠÍ**

Osudy hlavných hrdinov zmenil internet a priviedol ich na hranicu života, SR 90 min.

Pizza Carla®

Tesco Galéria Lamač

...viac ako len pizza!

Volajte zdarma – 0800 10 20 30
Denne 10.00 – 22.00

Online objednávky – www.pizzacarla.sk

2 + 1 pizza za 1€ • Donáška do domu • Dovoz aj ZDARMA • Krabice ZDARMA

Riadková inzercia:

■ Opravujem, upravujem odevy tel. č. 0902/ 717 517

■ Ambulancia zubného lekárstva 0905/ 662 407 a implantológie 0919/ 421 601, Stromova 16 Kramáre prijíma nových pacientov.

■ Doučujem angličtinu, slovenčinu. Deti aj dospelých, aj cez víkendy tel. č. 0905/ 222 966

■ Vodoinštalácie a údržba – Ján Polák – tel. č. 0905/627 321

■ Servis a opravy PC – Lamač AATUH.sk tel. číslo: 0915 720 730.

■ Kúpim 2-3-izbový byt s balkónom v Lamači. Prosím ponúknite. Tel. číslo 0903 780 013

■ Ponúkame voľné pracovné miesta do školskej jedálne v ZŠ na Malokarpatskom nám. 1 na pozície: kuchárka a pomocná pracovná sila. Nástup je možný ihneď. Bližšie informácie na telefónnom čísle: 02/ 64781756.